

Miljøkonsekvensrapport for Toghale 1, Tillæg

Landmand Berndt Mamsen

Toghale 1

6270 Tønder

Udarbejdet den 13/12 2023

Af miljørådgiver Per Lousdal

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	2
Beskrivelse af projektet.....	3
Basisoplysninger	3
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme	3
Tidligere godkendelser	3
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	3
Indretning og drift	3
Projektets erhvervmæssige nødvendighed	7
Afløbsforhold.....	7
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	7
Afstandskrav	8
Naturområder.....	9
Ammoniakemission	9
Lugt.....	11
BAT (ammoniak)	12
Alternative løsninger	12

Indledning

Dette tillæg til miljøkonsekvensrapporten beskriver de fremtidige forhold på husdyrbruget på Toghale 1, 6270 Tønder, beliggende i Tønder Kommune.

Der ansøges om et tillæg til den gældende miljøgodkendelse der er meddelt d. 9/8 2018. Der søges om tillæg til miljøgodkendelsen til etablering af en ny kalvestald. Derudover ansøges de nye stalde som endnu ikke er bygget igen. Fordelingen af produktionsarealet er ændret lidt i staldene.

I tillægget til miljøkonsekvensrapporten beskrives kun de ændringer der sker i forhold til miljøgodkendelsen fra d. 9/8 2018.

God læselyst.

Beskrivelse af projektet

Berndt Mamsen driver Toghale 1 med malkekvæg. Der søges om tillæg til den gældende miljøgodkendelse fra 9/8 2018. Der søges om godkendelse til en kalvestald. En del af ungdyrstalden 5 der blev godkendt i 2018, er blevet bygget. Der søges igen om byggeriet af resten af ungdyrstalden og tilbygningen til kostalden 4. Der sker ændringer i produktionsarealerne men stalden bliver ca. samme størrelse som godkendt i 2018. Placeringen af den ansøgte gyllebeholder er uændret.

Basisoplysninger

I *husdyrgodkendelse.dk* har nærværende ansøgning skema nr. 242514

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Berndt Mamsen driver ikke andre ejendommen med husdyrhold, der er pt. kvier opstaldet på naboejendommen Toghale 15.

Tidligere godkendelser

- Miljøgodkendelse 16a af 9/8 2018
- Miljøgodkendelse § 12 af 15/5 2012

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Indretning og drift

Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige staldafsnit, dyretyper, staldsystemer og produktionsarealer.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kostald 3	4561	Naturlig ventilation	3 m	(#651998) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	116
				(#651997) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2343
Ungdyrstald 1	524	Naturlig ventilation	3 m	(#652006) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	243
				(#652005) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	144
Ungdyrstald 5	2358	Naturlig ventilation	3 m	(#652008) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	645
				(#652007) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	964
Ny tilbygning kostald 4	1493	Naturlig ventilation	3 m	(#652009) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	920
Gl. kostald 2	442	Naturlig ventilation	3 m	(#652012) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	100
Kalvehytter 7	220	Naturlig ventilation	3 m	(#652013) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	100
Ny kalvestald 19	210	Naturlig ventilation	3 m	(#660530) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	180
Tilbygning ungdyrstald 20	1906	Naturlig ventilation	3 m	(#660532) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	1000
Sum						6755

Tabel 1. Husdyrbrugets fremtidige produktionsarealer

Beskrivelse af anlæg:

I forbindelse med denne ansøgning er der foretaget en ny opmåling af produktionsarealet i *kostalden 3* på baggrund af inventartegninger fra da stalden blev bygget. I den nye opmåling er der fratrukket nakkebomsarealet hvilket gør at produktionsarealet ved sengebåsene er opgjort til 2343 m², hvilket er 310 m² mindre end opgjort i miljøgodkendelsen fra 2018. Samtidig er der 116 m² dybstrøelse hvilket er 3 m³ mere end i den gældende miljøgodkendelse. Produktionsarealerne i kostalden er rettet ansøgt, nudrift og 8-årsdrift. Kostalden er nu også medtaget i 8-årsdriften da det er mere end 8 år siden den blev godkendt i § 12 miljøgodkendelsen fra d. 15/5 2012.

Den *Ny tilbygning kostald 4* er ikke bygget endnu, den ansøges igen med et produktionsareal på 920 m². hvilket er 120 m² mindre end godkendt i 2018, det er muligt fordi nakkebomsarealet også er fratrukket i tilbygningen til kostalden. Når tilbygningen til kostalden er bygget, bliver det samlede produktionsareal i hele kostalden 3379 m².

En del af *Ungdyrstalden 5* er bygget og derfor medtaget i nudriften. I miljøgodkendelsen fra 2018 er der medtaget 1318 m² sengebåse og 1100 m² dybstrøelse. I den del af stalden der er bygget er produktionsarealet 964 m² sengebåse og 645 m² dybstrøelse (inklusive fast drænet gulv ved foderboret).

Den del af ungdyrstalden som endnu ikke er bygget, er i ansøgningen *Tilbygning til ungdyrstald 20*. Der søges om 1000 m² Sengebåse med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb. Der er ikke regnet med dybstrøelse i tilbygningen. Det skal dog være mulighed for lave en del af produktionsarealet som dybstrøelse hvis det bliver nødvendigt. Det skyldes at emissionen af ammoniak er mindre fra dybstrøelse og lugten er den samme som ved sengebåse med fast drænet gulv. Når tilbygningen til ungdyrstalden er bygget, bliver

det samlet produktionsareal i hele ungdyrstalden i alt 2609 m². Samlet er der ansøgt om 191 m² større produktionsareal i ungdyrstalden end i 2018, det er muligt fordi produktionsarealet kostalden reelt er mindre end ansøgt i 2018.

Der ansøges om en *ny kalvestald 19* med dybstrøelse på 180 m².

Kalvehytter 7 på op til 100 m² dybstrøelse er det samme.

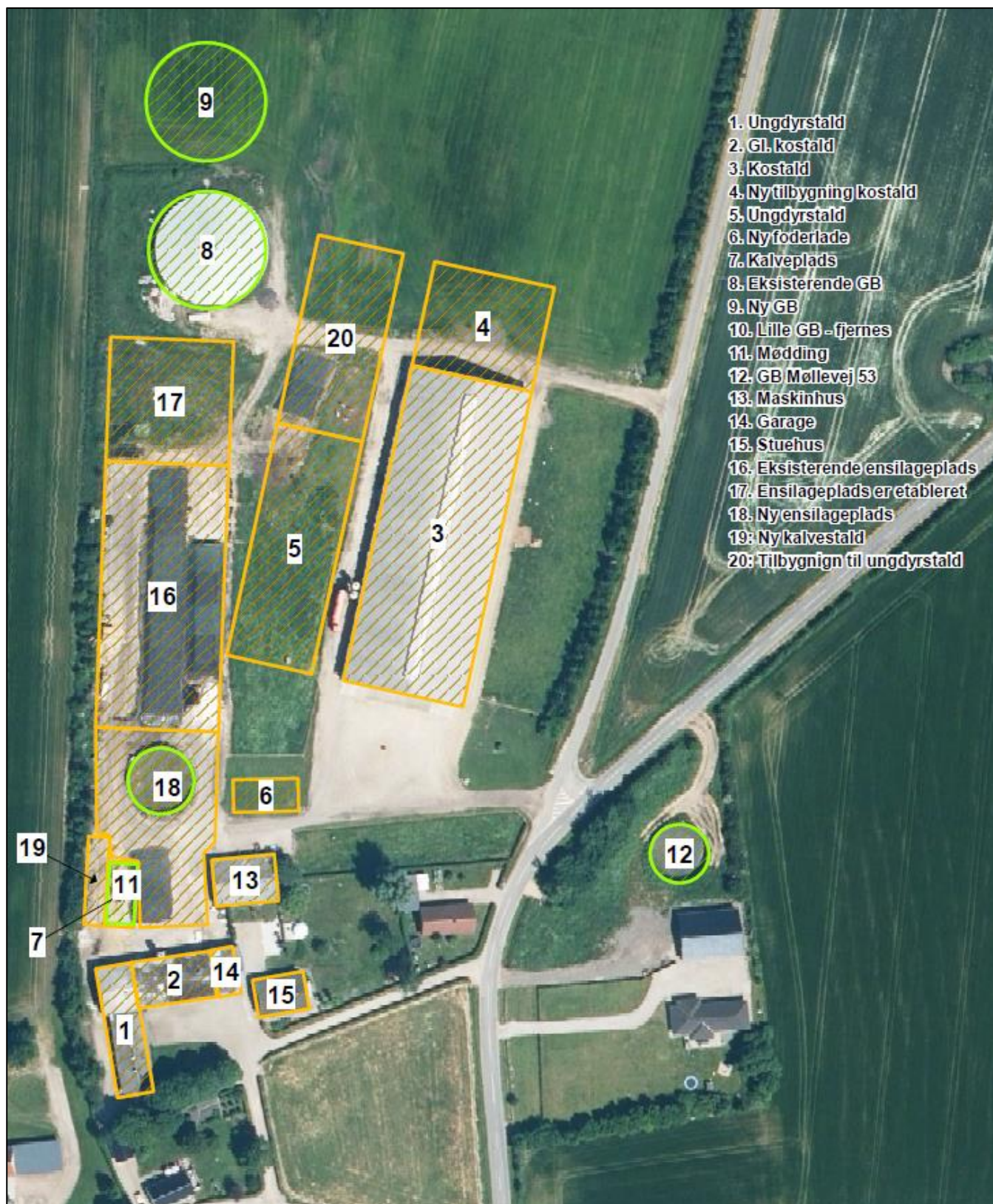
I *Ungdyrstald 1* er den tidligere godkendte ændring fra spaltebokse til dybstrøelse ikke sket endnu.

Gl. kostald 2 er uændret i forhold til miljøgodkendelsen i 2018.

For at opnå størst mulig fleksibilitet er der søgt om flexgruppe i alle stalde undtagen kalvehytterne. Valget af flexgruppe påvirker ikke emissionen af lugt og ammoniak.

Se indretningen af kostalden og den del af ungdyrstalden der er bygget på bilag 1 og 2.

Situationsplanen neden for ses placeringen af de forskellige bygninger. Der er foretaget mindre ændringer i forhold til det miljøgodkendelsen fra 2018. Situationsplanen er også på bilag 3

Figur 1. Situationsplan

Projektets erhvervmæssige nødvendighed

Der ansøges om det samme som er godkendt i 2018 samt en udvidelse med en kalvestald med et produktionsareal på 180 m². Udvidelsen med kalvestalden er nødvendig for at have tilstrækkelig plads til opstilling af ejendommens kalve når det bliver forbudt med fuldspaltebokse i 2024.

Det vurderes at udvidelsen er erhvervmæssig nødvendig i forhold til husdyrbrugets drift.

Afløbsforhold

På nuværende tidspunkt ledes vand fra ensilagesiloerne til en pumpebrønd, hvorfra det pumpes i den lille gyllebeholder (10). Vandet fra området der bruges til møddingsplads og kalveplads ledes til en anden pumpebrønd hvorfra det pumpes til den lille gyllebeholder. Afløb fra den Gl. Kostald 2 kan nu pumpes fra en fortank til den lille gyllebeholder. Gyllen fra Ungdyrstalden 1 pumpes også nu fra en fortank til den lille gyllebeholder. Det er planen at den lille gyllebeholder bliver fjernet, for at gøre ensilagepladsen større.

Når den lille gyllebeholder er fjernet, bliver det lavet så vandet fra ensilagesiloerne pumpes til udsprinkling på marken nord for ejendommen. Det laves også så vandet kan pumpes i den eksisterende gyllebeholder (8) i perioder hvor restvand ikke må udsprinkles. Vandet fra ensilagesiloerne udsprinkles efter reglerne for udbringning af restvand i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Vandet fra området der bruges til møddingsplads og kalveplads samt afløb fra kalvestalden samt afløb fra den sydligste del af ensilagepladsen 18, bliver fremover ledt til fortanken ved den gamle kostald 2. Fortanken vil blive tømt efter behov. Når spalterne i Ungdyrstald 1 ændres til dybstrøelse vil afløbet fra stalden være minimalt, det vil stadig blive ledt til fortanken vest for stalden. Fortanken vil blive tømt efter behov.

Kalvepladsen er indrettet med fald og randbelægning, så det sikres at vand der indeholder rester af husdyrgødning ledes fremover ledes til fortanken. På den måde sikres det at der ikke kommer vand med husdyrgødning til udsprinkling.

Der ændres ikke på andre afløbsforhold.

Vurdering

Det vurderes hermed, at de generelle krav til håndtering af spildevand, restvand og ensilagesaft jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt og dermed er tilstrækkelige til beskyttelse af omgivelserne.

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der ansøges om at bygge en ny kalvestald der indrettes med dybstrøelse. Kalvestalden bliver placeret parallelt naboskel ca. 7,5 m fra skellet. Hvor den kommer til at ligge afskærmet af det eksisterende læhegn. Kalvestalden bliver ca. 30 x 7 m hvor af 1 m er udhæng mod vest, taget bliver lavet skråt med en benhøjde på ca. 3 m mod vest, taghældningen bliver 20 grader det giver en samlet højde på ca. 5,2 m udhænget mod øst får også en hældning på 20 grader. Stalden bygges i afdæmpede farver. vestsiden og gavlene bliver grå stålplader som på stalden, taget bliver eternit eller grå stålplader, østsiden bliver åben.

Pladsen til kalvehytter og møddingsplads er ca. samme sted som i miljøgodkendelsen fra 2018. Placeringen og størrelsen af de øvrige bygninger er den samme som miljøgodkendt i 2018, dog er foderladen placeret et

andet sted hvilket er anmeldt i efter § 16 i 2022. Ungdyrstalden er lidt smallere men ca. samme længde som i miljøgodkendelsen fra 2018, tilbygningen til kostalden bliver ca. samme størrelse.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

I Miljøgodkendelsen fra 2018 er der meddelt dispensation for afstandskravet til naboskel og vandløb for ensilagepladsen og gyllebeholderen. Det ændres ikke, den ny gyllebeholder er er indsat som ikke realiseret gødningsopbevaringsanlæg som er godkendt i tidligere ansøgning. Derfor skal der ikke søges om dispensation for gyllebeholderen og ensilagepladsen.

Den ansøgte kalvestald placeres ca. 7 m fra vandløb (en grøft) og naboskel til matrikel nr. 2 STOKKEBRO, MØGELTØNDER tilhørende Toghale 3. Arealet på den anden side af skellet er en mark bag et levende hegn. Kalvestalden placeres i forbindelse med møddings- og kalvepladsen, stalden virker afgrænsende mellem møddings- kalvepladsen i forhold til vandløbet, det gør at risikoen for forurening af vandløbet bliver mindre ved at bygge kalvestalden. Kalvestalden indrettes med dybstrøelse med fastbund med afløb eller pumpe- sump indretningen af stalden gør at der ikke er risiko for forurening af vandløbet. Placeringen er tæt på de andre stalde hvor der opstaldes kalve, det er den mest hensigtsmæssige placering i forhold til ejendommens drift.

Relevante afstandene er afsat som punkter i *husdyrgodkendelse.dk*.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 6599,8 kg NH₃-N/år. Hvilket er 994,2 kg NH₃-N/år mere end beregnet i forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2018, stigningen skyldes en ændring af normerne for ammoniakemission. Det ansøgte produktionsareal er 56 m² mindre end godkendt i 2018.

Der er lavet beregninger til samme naturpunkter som i miljøgodkendelsen fra 2018 samt nærmeste kategori 1 natur som ligger ca. 8 km nord for ejendommen. Der blev i 2018 regnet til Nørresø som om det var kategori 1 natur, hvilket søen ikke er registreret som nu, derfor er dette naturpunkt slettet.

Beregningerne viser at depositionskravene til kategori 1, 2 og 3 natur er overholdt. der er regnet på de samme søer som i 2018 totaldepositionen på søerne er mindre end beregnet i 2018.

Figur 2. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kategori 1	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Sø 3	Kategori 3	Ansøger	0	V	1,7	1,2	3,2
Sø 2	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,7	0,4	1,9
Sø 1	Kategori 3	Ansøger	0	V	3,2	2,3	6,3
Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,1	0,4
§ 3 eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,5	0,3	0,9
§ 7 natur	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,2

Tabel 2. Naturberegninger

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Lugt

Beregningerne viser at byggeriet af den ny kalvestald gør at den vægtede gennemsnitsafstand til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone bliver en lille smule kortere. Samtidig reduceres det samlede produktionsarealet med 56 m², det gør at geneafstanden stadig er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Møllevvej 53	0	FMK	144,7	144,7	199,1	Ja
 Toghale 1A	0	FMK	144,7	144,7	227,6	Ja
 Møllevvej 60	0	NY	543	488,7	732,5	Ja
 Møgeltønder Ejerlav, Møgeltønder	0	NY	749,7	712,3	713,7	Ja

Tabel 3. Lugtgeneberegning.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk*. BAT-emissionskravet er overholdt. BAT-niveauet er opnået ved at nye produktionsarealer er indrettet med faste drænede gulve med skrabere og ajeafløb eller dybstrøelse.

Samlet BAT beregning ? i

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5936	664	6600
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5936	664	6600
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 4 BAT-beregning

Alternative løsninger

Der ansøges om de samme stalde der er godkendt i 2018 samt en mindre kalvestald.

Det har været overvejet ikke at ansøge om kalvestalden, men den er nødvendig for at have tilstrækkeligt plads til kalve på dybstrøelse når besætningen udvides.

0-alternativet, hvis der ikke blev ansøgt om et tillæg til miljøgodkendelsen, vil godkendelsen til de stalde der endnu ikke er bygget udløbe d. 9/8 2024. Det er ikke realistisk af få bygget tilbygningerne til ungdyrstalden og kostalden inden den dato.